

| LAG og FLAG årsmøde

Søndag 27. oktober 2019

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne
Europa investerer i landdistrikterne

Den Europæiske Union
Den Europæiske
Hav- og Fiskerifond

ERHVERVSSTYRELSEN

Program 27. oktober 2019

10.30 – 10.45	Velkommen og sagsbehandlingstider (Morten Boye Hansen, kontorchef, Erhvervsstyrelsen)
10.45 – 11.15	Orientering fra Erhvervsstyrelsen (Sigmund Lubanski, vicedirektør, Erhvervsstyrelsen)
11.15 – 11.40	Orientering om ny programperiode (LAG sekretariatet, Erhvervsstyrelsen)
11.40 – 11.50	30 mio. kr. til grønne projekter (LAG sekretariatet, Erhvervsstyrelsen)
11.50 – 12.10	Evaluering af FLAG (Svend Bjørnager, Formand FLAG Nord)
12.10 – 12.30	Evaluering af LAG (LAG sekretariatet, Erhvervsstyrelsen)
12.30 – 13.30	Frokost
13.30 – 16.30	Landdistrikternes Fællesråd
16.30 - 17.30	Aktionsgruppernes interne møde
19.00 - ?	Middag

Sagsbehandlingstider

Sagsbehandlingstider

- Tilsagn LAG: gns. 61 arbejdsdage
- Tilsagn FLAG: gns. 64,5 arbejdsdage

Pt. sagsbehandling af ansøgninger modtaget i juni – næste indstillingsdato er 17. september

- Udbetaling LAG: gns. på 94 arbejdsdage
- Udbetaling FLAG: gns. 94,5 arbejdsdage

Pt. i gang med udbetalingssager indsendt de sidste dage i marts.

- Ændringssager: gns. (LAG) 30,6 og (FLAG) 27,1 arbejdsdage

Drift – 2 tilbage for 2017, går snart i gang med 2018

Høringer

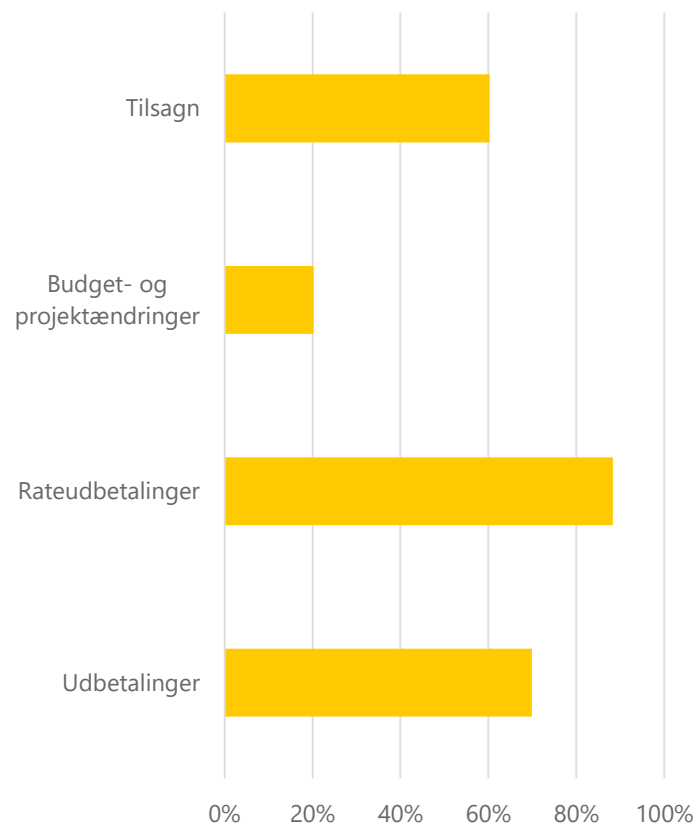
Høring samlet – 51%

TILSAGN (indstillet fra 1/10-18 - 11/6-19)	Antal tilsagns- ansøgninger	Tilsagnssager med høring	%
Total	332	200	60%

Budget- og projektændringer	Sager med ændringer	Ændringssager med høring	%
Total	242	49	20%

Rateudbetalinger	Sager med rateudbetaling	Rate- udbetalings- sager med høring	%
Total	17	15	88%

Udbetalinger (Anmodning fra 1/10-18 - 29/3-19)	Antal udbetalings- sager pr. aktionsgruppe	Udbetalings- sager med høring	%
Total	179	125	70%

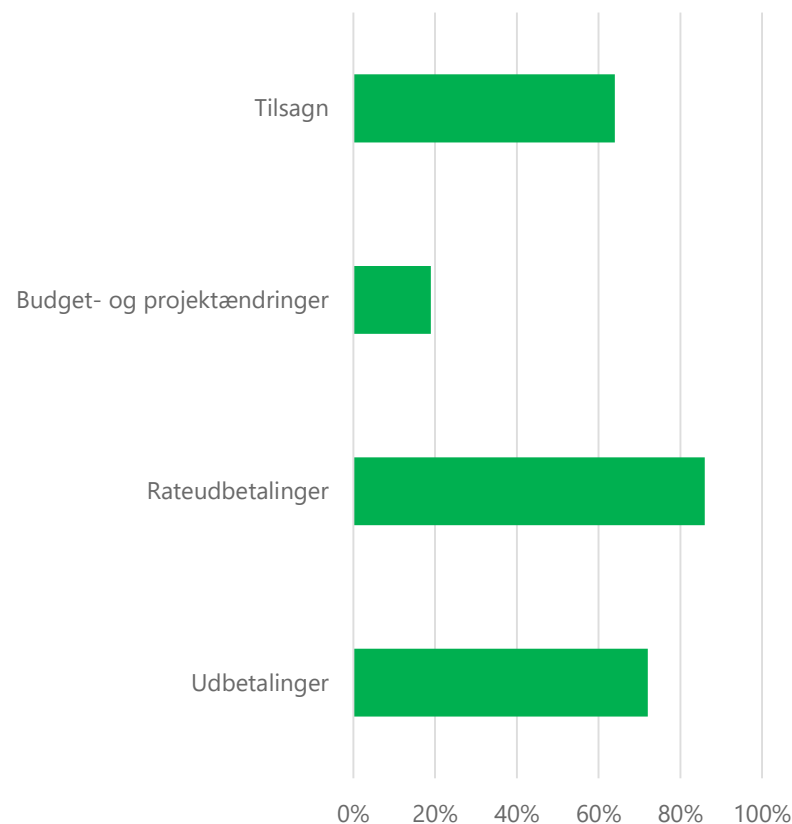
Høring LAG – 51%

TILSAGN (indstillet fra 1/10-18 - 11/6-19)	Antal tilsagns- ansøgninger	Tilsagnssager med høring	%
Total	277	178	64%

Budget- og projektændringer	Sager med Ændringer	Ændringssager med høring	%
Total	231	44	19%

Rateudbetalinger	Sager med rateudbetaling	Rate- udbetalings- sager med høring	%
Total	14	12	86%

Udbetalinger (Anmodning fra 1/10-18 - 29/3-19)	Antal udbetalings- sager pr. LAG	Udbetalings- sager med høring	%
Total	147	106	72%

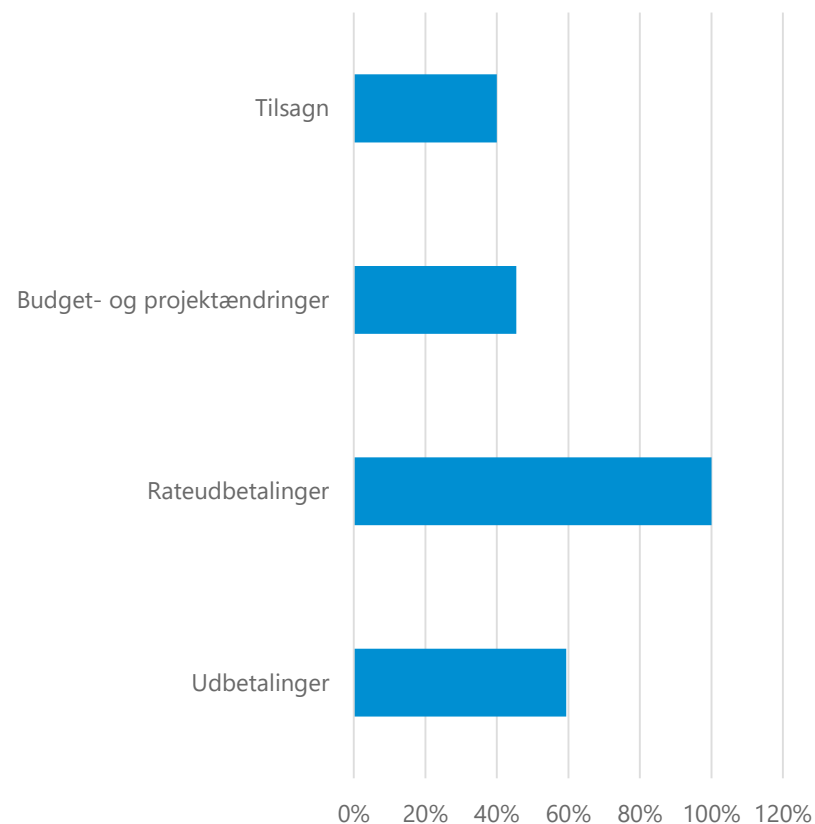
Høring FLAG – 49%

TILSAGN (indstillet fra 1/10-18 - 11/6-19)	Antal tilsagns- ansøgninger	Tilsagnssager med høring	%
Total	55	22	40%

Budget- og projektændringer	Sager med ændringer	Ændringssager med høring	%
Total	11	5	45%

Rateudbetalinger	Sager med rateudbetaling	Rate- udbetalings- sager med høring	%
Total	3	3	100%

Udbetalinger (Anmodning fra 1/10-18 - 29/3-19)	Antal udbetalings- sager pr. FLAG	Udbetalings- sager med høring	%
Total	32	19	59%

Høringstyper - Samlet for LAG og FLAG

■ Høringer

- Udvidet til 44 forskellige høringstyper.
- De 10 hyppigste er:

■ 25. - 26. november 2019, Hotel Frederik VI, Odense

- Kompetenceudviklingsdage – Praktik vedr. de områder, der er topscorer på høringer

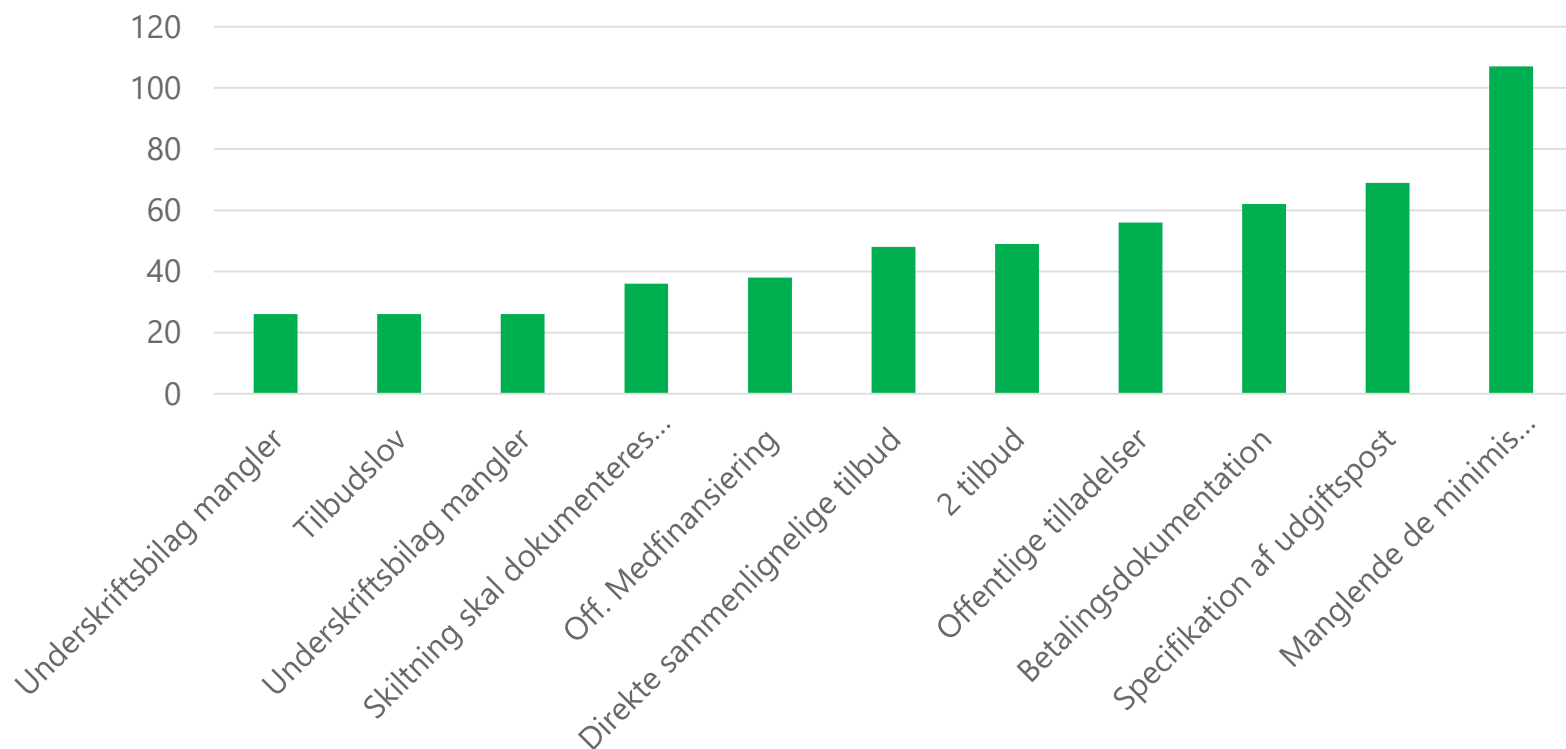

Orientering fra Erhvervsstyrelsen

Høringstyper - LAG

■ Høringer

- Udvidet til 44 forskellige høringstyper.
- De 11 hyppigste er:

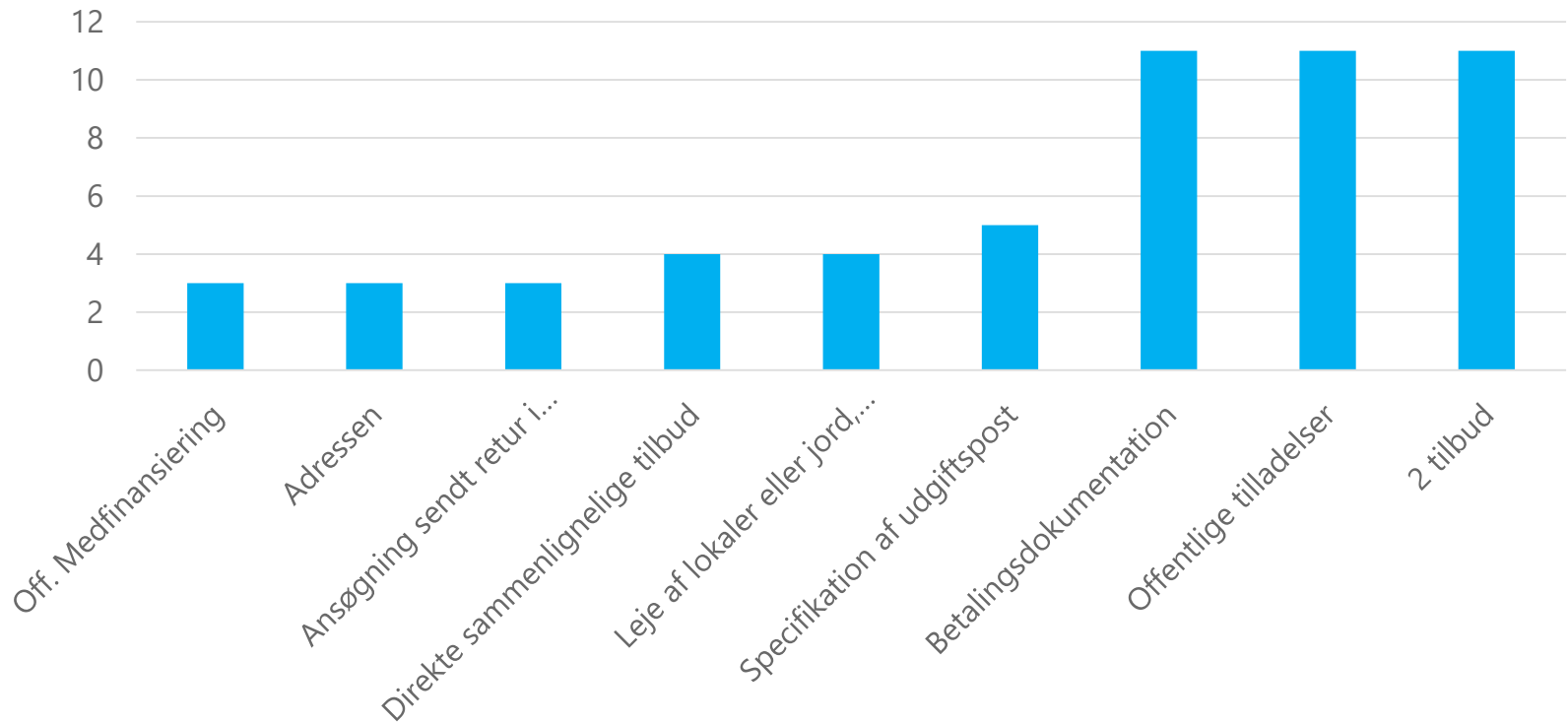

Orientering fra Erhvervsstyrelsen

Høringstyper - FLAG

■ Høringer

- Udvidet til 44 forskellige høringstyper.
- De 9 hyppigste er:

Oversigt til hver lokale aktionsgruppe

I forhold til andre

TILSAGN (indstillet fra 1/10-18 - 11/6-19)	Antal Tilsagns- ansøgning	Antal sager med Høring	%	Udbetalinger (Anmodning fra 1/10-18 - 29/3-19)	Antal udbetalings- sager pr. L	Udbetalings- sager med Høring	%
	17	14	82%		10	9	90%
	18	13	72%		9	8	89%
LAG XX	20	13	65%		12	8	67%
	14	11	79%		10	7	70%
	14	11	79%	LAG XX	11	7	64%
	10	9	90%		7	6	86%
	9	8	89%		6	5	83%
	21	8	38%		6	5	83%
	7	7	100%		6	5	83%
	9	7	78%		6	5	83%
	10	7	70%		6	5	83%
	12	7	58%		7	5	71%
	7	6	86%		7	5	71%
	8	6	75%		5	4	80%
	12	6	50%		5	4	80%
	14	6	43%		3	3	100%
	5	5	100%		4	3	75%
	7	5	71%		7	3	43%
	9	5	56%		3	2	67%
	10	5	50%		3	2	67%
	11	5	45%		1	1	100%
	7	4	57%		1	1	100%
	8	4	50%		3	1	33%
	11	3	27%		4	1	25%
	5	2	40%		2	1	0%
	2	1	50%		3	0	0%
Total	277	178	64%	Total	147	106	72%

Type af høringer

Høringstype	(Alle)
Journal-nr.	(Alle)
Årsag til høring	Antal af Journal-nr.
2 tilbud	4
Ansøgning sendt retur i PROMIS	1
Betalingsdokumentation	6
Direkte sammenlignelige tilbud	5
Faktura skal udspecificeres	2
Manglende de minimis erklæring	6
Off. Medfinansiering	2
Offentlige tilladelser	7
Skitning skal dokumenteres eller link på hjemmeside mangler	3
Specifikation af udgiftspost	9
Forretningsplan mangler	1
Konsulentbistand	2
Underskriftsbilag mangler	4
Ulæselig dokumentation	2
Søgt under forkert ordning	2
Adressen	2
Princippet om armlængde	3
Bindende svar fra SKAT	1
Hovedtotal	62

Ny minister, ministerens mærkesager
samt det nye erhvervsfremmesystem.

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne
Europa investerer i landdistrikterne

Den Europæiske Union
Den Europæiske
Hav- og Fiskerifond

ERHVERVSSTYRELSEN

Erhvervsminister Simon Kollerup

Ministerens prioriteter:

- ❖ Grøn omstilling
- ❖ Et sammenhængende Danmark
- ❖ Overholdelse af samfundskontrakten
- ❖ Gode rammer for virksomhedernes vækst og konkurrencekraft

Det nye erhvervsfremmesystem

**Udbudsrevet
frem for efter-
spørgselsrevet**

**Kvaliteten
er ikke tilstræk-
kelig høj**

**For mange
midler går
til admini-
stration**

**Virksomhederne
ved ofte ikke, hvor
de skal henvende
sig**

**For mange ansvarlige aktører,
uklar arbejdsdeling, overlappende
indsatser og mangel på sammen-
hæng på tværs af landet**

- Analyse af erhvervsfremmesystemet november 2016
- Forenklingsudvalgets anbefalinger: Fokuseret og fremtidssikret - april 2018
- Aftale med DF – maj 2018 samt ØA med kommuner og regioner – juni 2018
- Vedtagelse af lov om erhvervsfremme d. 13. december 2018
- Implementering 2018-19

Fire fokusområder i nyt erhvervsfremmesystem

- ❖ **Bedre kvalitet og tilgængelighed i erhvervsservicen.**
Der oprettes tværkommunale erhvervshuse og etableres en digital erhvervsfremmeplatform – fortsat stærk kommunal forankring.
- ❖ **En sammenhængende decentral erhvervsfremme.**
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse overtager ansvaret fra de regionale vækstfora, og klyngeindsatsen konsolideres.
- ❖ **Forenkling af den statslige erhvervsfremme.**
Virksomhedernes indgang til lån og egenkapitalindskud samles i Vækstfonden og indgange til tilskudspuljer for innovation samles i Innovationsfonden.
- ❖ **Stærkere destinationer og bedre sammenhæng i turismefremmeindsatsen.**

Spørgsmål/bemærkninger?

EU-proces for landbrugspolitik og budget

- November 2017: Meddelelse fra Kommissionen om ny landbrugspolitik
- Maj 2018: Kommissionens forslag til EU's budget 2021-2027
- Juni 2018: Kommissionens forslag til reform af landbrugspolitik (forordning)
- April 2019: Landbrugsudvalget i Europa-Parlamentet vedtager holdning
- 14.-15. oktober 2019: 12. formelle rådsmødedrøftelse af reformen
- 17.-18. oktober 2019: Første substansdrøftelse af EU's budget blandt stats- og regeringschefer
- ??? : Aftale blandt stats- og regeringschefer om EU's budget
- ??? : Rådet og Europa-Parlamentet fastlægger deres respektive holdninger til reformen af EU's landbrugspolitik
- ??? : Rådet og Europa-Parlamentet indgår aftale om reformen af EU's landbrugspolitik

LAG - SWOT

SWOT udarbejdet i foråret 2019

Forordningsudkast artikel 6

I SWOT er LAG under den overordnede målsætning 3: At styrke den socio-økonomiske struktur i landområderne

Specifikke målsætninger

Målsætning G: at tiltrække og fastholde unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikterne

Målsætning H: At fremme beskæftigelse, vækst, ligestilling, social inklusion, og lokal udvikling i landdistrikterne, herunder bioøkonomien og bæredygtigt skovbrug

Hvorvidt et forhold er en styrke, svaghed, mulighed eller trussel er bestemt af, om det kan påvirkes eller ikke påvirkes gennem CAP'ens instrumenter.

SWOT for målsætning 3

STYRKE	Styrkelse af den socio-økonomiske struktur	SVAGHED
★★★★☆ Der findes indikatorer på, at Danmark i visse henseender har en bæredygtig fødevarerproduktion. ★★★★☆ Danmark er inde i en positiv udvikling ift. dyrevelfærd. ★★★★☆ Landdistriktskommunerne har en relativ styrkeposition inden for primære erhverv og industri. ★★★★☆ En udbygning af bioøkonomien medfører et beskæftigelsesmæssigt potentiale for landdistrikterne. ★★★★☆ Visse landdistrikter har en styrkeposition inden for turisme. ★★★★☆ Skovbrug er en branche i vækst.		★★★★☆ Arbejdspladserne og beskæftigelsen koncentrerer sig i stigende grad i byområderne. ★★★★☆ Landdistriktskommunerne skal finde fremtidens basiserhverv. ★★★★☆ Der bliver stadig færre unge ejere af landbrugsbedrifter.
★★★★☆ Danmark har et fintmasket og velfungerende rådgivningssystem. ★★★★☆ Stigende udbud af bedrifter er en fordel for unge, der ønsker at etablere sig. ★★★★☆ Ny jordfordeling kan forbedre landbrugets økonomi. ★★★★☆ Arbejdsstyrken i landdistrikterne er mobil. ★★★★☆ God digital og fysisk infrastruktur kan reducere "afstanden" til landdistrikterne. ★★★★☆ Danmark har en relativ lav økonomisk ulighed. ★★★★☆ Et fokus på tilpasning af boligmassen kan være med til at øge landdistrikternes attraktivitet. ★★★★☆ Visse danske forbrugere efterspørger produkter, der er produceret mht. bæredygtighed, dyrevelfærd og sundhed. ★★★★☆ Nye organiseringer kan binde forbruger og landmand tættere sammen. ★★★★☆ Nye ejerformer kan være en vej til kapitaladgang. ★★★★☆ Uddannelsessystemet leverer på antal og kvalifikationer.		★★★★☆ Generationsskiftet påvirkes af underliggende økonomiske forhold. ★★★★☆ Befolkningen – herunder de unge – koncentrerer sig i stigende grad i byområderne. ★★★★☆ Fortsat centralisering af offentlige og private services kan reducere beskæftigelsesmulighederne i landdistrikterne og være med til at øge afstanden til services for borgere i landdistrikter. ★★★★☆ Mange danske fødevarerproducenter har begrænset udviklingskapacitet, og iværksættelsesmiljøet inden for fødevarer er relativt svagt. ★★★★☆ Finansiering af landbrugsbedrifter er en udfordring i landdistrikterne. ★★★★☆ Boligpriserne i landdistriktskommuner har haft en beskeden udvikling. ★★★★☆ Organiseringen af dansk landbrug vanskeliggør direkte kommunikation mellem landbrugene og forbrugerne. ★★★★☆ Gældsbyrden i landbruget er høj og stigende. ★★★★☆ Der etableres relativt få nye firmaer i landdistriktskommunerne.
MULIGHED		TRUSSEL

LAG - Behovsanalyse

Målsætning G: at tiltrække og fastholde unge landbrugere og **fremme virksomhedsudvikling i landdistrikterne**

- Der er behov for at fortsætte med at kunne give støtte til iværksættere og etablerede mikro-virksomheder og små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne.
- Der er behov for at sikre gode vilkår for udvikling og sammenhængskraft i landdistrikterne.
- Der er behov for understøttelse af erhvervsaktivitet i landdistrikterne gennem LAG midler, for derigennem at øge beskæftigelsen og fastholde og tiltrække borgere.
- Der er behov for at kunne støtte innovative tiltag, som kan understøtte den generelle udvikling i landdistrikterne, fx nye ejerformer.

LAG - Behovsanalyse

Målsætning H: At fremme **beskæftigelse, vækst**, ligestilling, social inklusion, og **lokal udvikling i landdistrikterne**, herunder bioøkonomien og bæredygtigt skovbrug

- Der er behov for at kunne give støtte via CAP'ens LAG-midler til virksomheder og andre aktører indenfor alle brancher. Der kan være stor forskel på behov og specialisering forskellige steder i landet.
- Lokal udvikling i landdistrikterne skal fremmes. LAG midler kan understøtte denne udvikling ved at give støtte til aktører eller aktiviteter, der medvirker til øge beskæftigelsen og antallet af arbejdspladser i landdistrikterne, hvilket har indvirkning på muligheden for at tiltrække og fastholde bosætning af borgere.
- Der er behov for at have mulighed for at give LAG støtte til alle typer af juridiske personer, herunder foreninger, kommuner, enkeltpersoner, organisationer osv., som vil arbejde for at det er attraktivt at leve i landdistrikterne.
- Der er behov for at sikre gode vilkår for udvikling og sammenhængskraft i landdistrikterne ved at understøtte et attraktivt forenings- og fritidsliv.

Budget

Der kommer færre penge til landbrug i EU,
ca. 365 mia. € til landbrugsbudgettet for EU 27

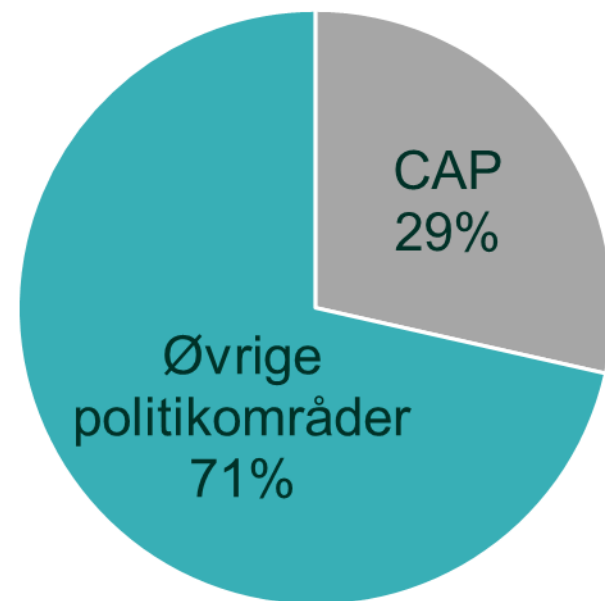
Danmarks forventede budget (årligt, alt andet lige)

- Direkte betalinger: 846 mio. € (6,3 mia. kr.)
- Landdistriktsprogrammet: 76 mio. € (565 mio. kr.)

Sammenlignes perioden 2021-2027 med indeværende reformperiode (2014-2020) forventes den direkte støtte at være ca. 6 pct. lavere, mens budgettet til landdistriktsudvikling forventes at falde med ca. 16 pct. ved sammenligning af de to perioder

Der skal nationalt tages stilling til en evt. overførelse af midler fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling

EU-budget 2021-27

Videre proces/overgangsår

Efter budgetaftale og reformaftale på EU-niveau:

- Dansk politisk aftale skal indgås på vedr. CAP og EHFAF.
- I Kommissionens forslag er fristen for indsendelse af CAP-planen 1. januar 2020.
- Landbrugsreformen bliver forsinket ift. planlagt ikrafttræden i 2021
- Kommissionen skal præsentere et overgangsforslag - gamle regler + nye penge (formentlig for 2021)
- Ingen udmelding om overgangsperiode på EHFAF, stadig forventet ikrafttræden 1. januar 2021.

Lige nu:

- Der forhandles fortsat om regelgrundlaget for både CAP'en og EHFAF
- Udvikling af CAP-planen, herunder beskrivelse af mulige ordninger mv.
- Afventer overgangsforslag

Foreløbig tidsplan for arbejdet med CAP planen

Nov. 19 – marts 20

Beskrivelse af
Interventioner

Forår 2020

Politisk beslutning
om mål og temaer

1. januar 2021

CAP plan til KOM

31. august 2021

KOM godkendelse
af CAP planen

Aug. – nov. 2019

SWOT og
behovsanalyse

Efterår 2020

Høring og færdig-
gørelse af CAP
planen

Jan – aug. 2021

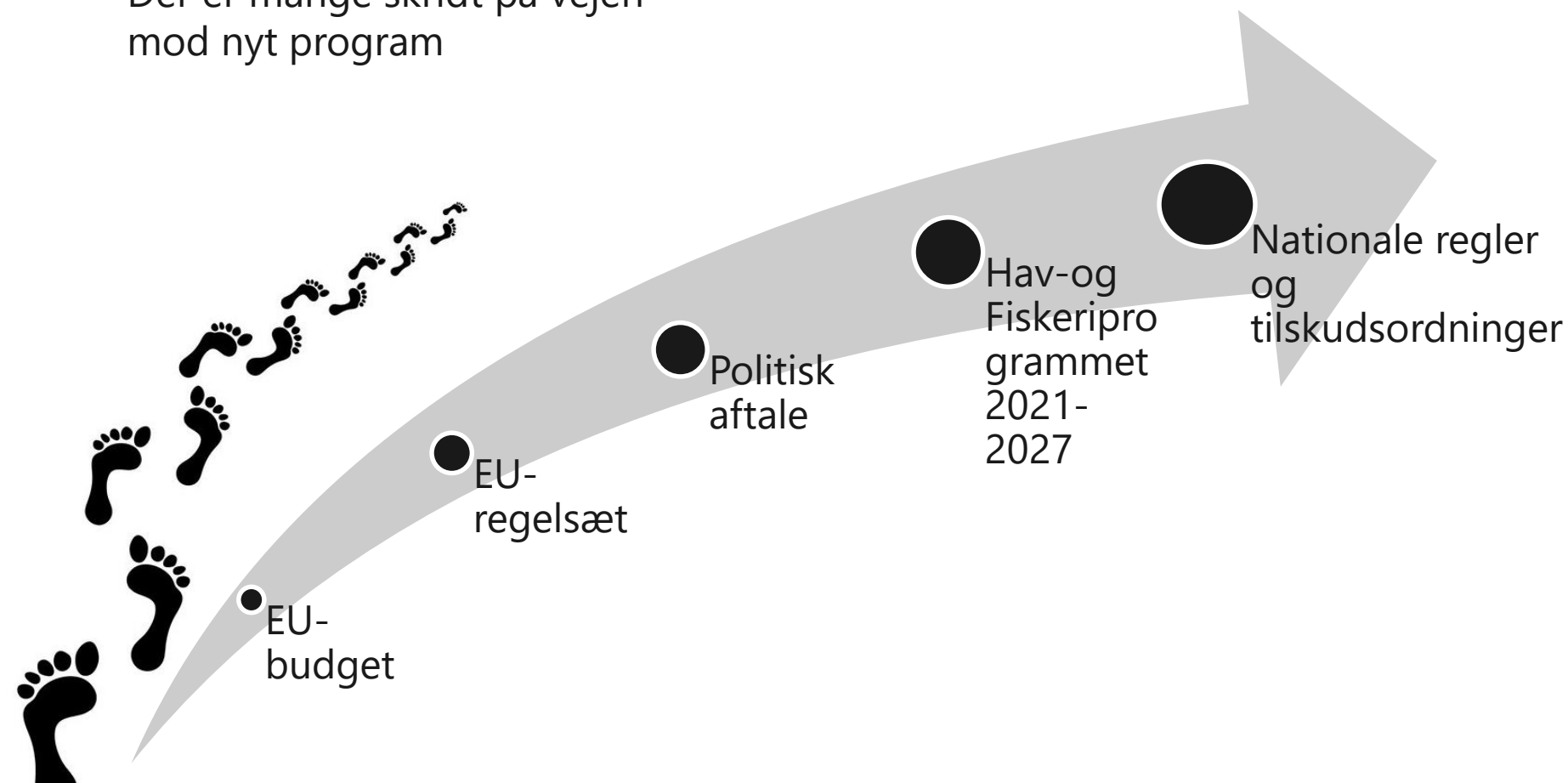
Dialog med KOM
om CAP planen

1. januar 2022

Forventet
programopstart

Det kommende fiskeriprogram - EHFAF

Der er mange skridt på vejen
mod nyt program

Status for forhandlingerne om EHFAF i EU

- Forslag om nye forordninger fra Kommissionen i 2018
- Forslag om EU-budget
- Europa-Parlamentets holdning
- Rådets holdning
- Trilog-forhandlinger
- Vedtagelse af forordninger

Det ser på nuværende tidspunkt ud til, at vi også med de næste forordninger, får mulighed for mange af de samme indsatser som i nuværende periode.

Det kommende fiskeriprogram 2021-2027

I rådets kompromistekst om ny forordning om EHFAF (3. juni 2019) fremgår at:

Prioritet 3: Blå økonomi og lokal udvikling (FLAG)

- De lokale udviklingsstrategier skal sikre, at lokale fiskeri-og akvakultursamfund bedre kan udnytte og drage fordel af deres muligheder gennem bæredygtig blå økonomi og styrkelse af miljømæssige, kulturelle, sociale og menneskelige ressourcer.
- Strategierne må variere fra at have fokus på fiskeri til bredere strategier, der er målrettet diversificering.

Regler om lokal udvikling CLLD

- Fremgår af fællesforordningen (CPR) som bl.a. omhandler strategier, nedsættelse af aktionsgrupper og loft på 25 pct. af budget for driftsudgifter

Det der foregår lige nu

- Bidrager til forhandlinger om forordninger
- Interventionslogik
- Mål – målsætninger – behov - indsats
- Situationsbeskrivelse og SWOT-analyse
- Interessentmøde om input til SWOT-analysen 23. september
- Særsomt møde om Prioritet 3 (lokal udvikling) til SWOT-analyse 28. oktober og 2. workshop er den 20. november hos FST
- Møde i overvågningsudvalget for EHFF-programmet 12. november

Den videre proces

- Politisk ramme: Hvad er det EHFAF skal bidrage til at løse i 2021-2027 og beslutning om indhold/indsatser
- Formulering af strategi og indhold og fordeling af midler
- Standardomkostninger: hvordan og hvor mange?
- Offentlig høring
- Dialog med Kommissionen
- Kommissionens godkendelse

Udkast til bæredygtig udvikling og grøn omstilling

Projektets hovedformål skal bidrage til bæredygtig udvikling og grøn omstilling i landdistrikterne. For at projektet falder ind under dette hovedformål skal mindst ét af følgende kriterier være opfyldt:

1. Projektet frembringer nye grønne løsninger
 - Fx grøn produktion, byggeri eller lignende
 - Fx nye grønne produkter/arbejdsmetoder
2. Projektet fremmer klima- og miljøtiltag
 - Fx energieffektiviseringer
 - Fx alternativ energi
 - Fx test og demonstration af nye grønne løsninger
3. Projektet fremmer genanvendelse og cirkulær økonomi
 - Fx emballage
 - Fx bekæmpelse af forurening, fx plastik
 - Fx affaldssortering
 - Fx (mad)spild
4. Projektet skaber øget/ny adgang til natur og/eller naturbevarende tiltag

FLAG evaluering v. Svend Bjørnager

LAG evaluering

1 samlet rapport, GIS-kort og Survey

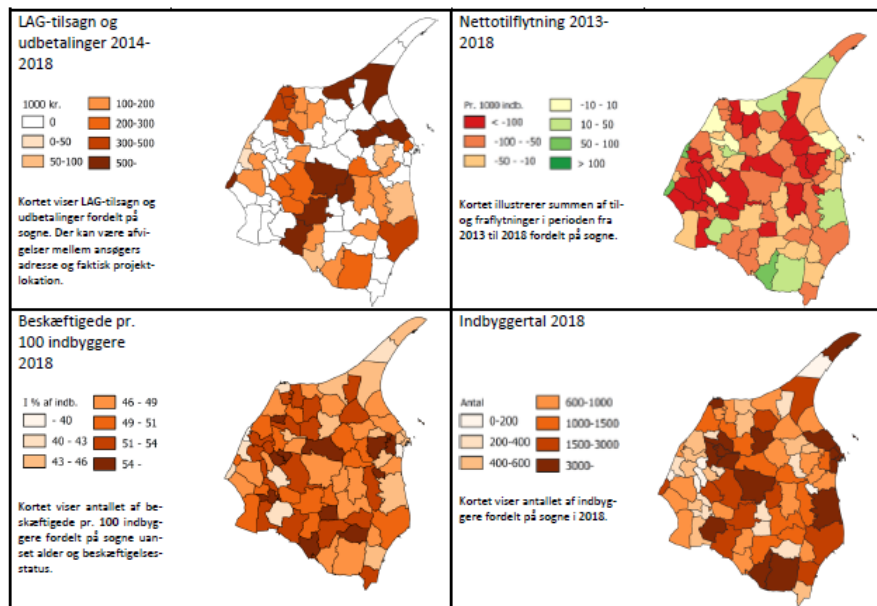
Samlet rapport

- Projekter
 - 561 afsluttede og 603 igangværende
- Dødvægt (fordelt på LAG i tabel 3.6)
- Effekter
 - Skabte arbejdspladser 405 (247) og antal bibeholdte jobs 444 (271)
- Målopfyldelse
 - Arbejdspladser 96%
 - Nye naturfaciliteter- eller aktiviteter 80%
 - Flere dagturister 73%
- Omkostningseffektivitet (1 mio. kr. støttekroner)
 - Skabte arbejdspladser 4,04 og antal bibeholdte jobs 4,42
- Vurderingskriterier

LAG evaluering

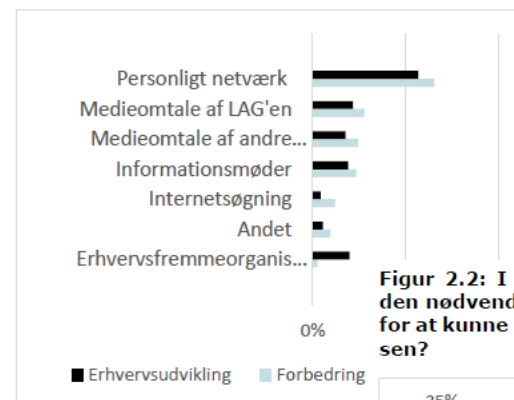
■ GIS

LAG Nord

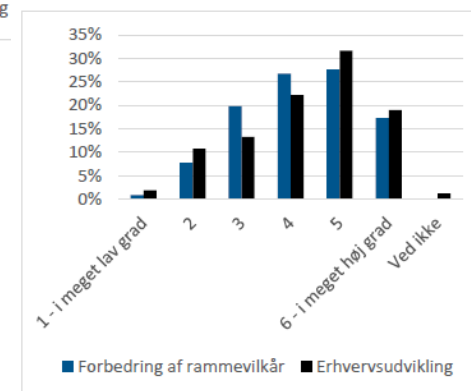

■ Survey

Figur 2.1: Hvordan blev du opmærksom på muligheden for at søge LAG-tilskud? (flere svarmuligheder)

Figur 2.2: I hvor høj grad oplevede du, at den nødvendige information var tilgængelig for at kunne gennemføre ansøgningsprocessen?

LAG evaluering – Hovedresultater

Bidrag til lokaludvikling

- LAG-indsatsen har haft en positiv effekt på udviklingen i antal årsværk allerede året efter, at virksomhederne modtog midler.
- Antallet af årsværk på ca. 0,3-0,5 årsværk pr. deltagervirksomhed i de første to år efter bevillingen.
- LAG-ordningen bidrager til at fremskynde og målrette en omstilling i landdistrikterne.
- LAG-støttede projekter indgår i en helhedsorienteret udviklingsindsats.
- En af LAG-ordningens udfordringer er den såkaldte dødvægt, der henviser til tilfælde, hvor projekter ville være blevet gennemført alligevel uden LAG-tilskud – svare til 39%

LAG evaluering – Hovedresultater

Bidrag til innovation

- LAG-ordningen bidrager til at fremme en omstilling af landdistrikterne. Det sker i høj grad ud fra fortolkningen "nyt for området", men også i høj grad via den underliggende omstilling, der ligger i at udvikle nye tilbud, services eller typer af arbejdspladser. Der er også flere eksempler på nye samarbejder og styrkede relationer mellem lokalsamfundenes aktører.
- Innovation er imidlertid ikke et afgørende kriterium for at give LAG-støtte, hvilket dels skal forstås således, at projekter kan give vigtige bidrag til lokaludvikling uden at være decideret "nye for området". LAG-bestyrelserne vurderer innovation som en af flere kriterier i en samlet vurdering af de indkomne ansøgninger.

*Den generelle fortolkning af innovation under LAG-ordningen er, om projektet bringer noget nyt til lokalområdet eller til den enkelte virksomhed.

| Spørgsmål?